

Stanisław Makowski

Konferencja dydaktyczna w sprawie programu studiów polonistycznych

Biuletyn Polonistyczny 17/53, 131-134

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

UNIwersytet Warszawski

Konferencja dydaktyczna w sprawie programu studiów polonistycznych

W dniach 21 i 22 stycznia 1974 r. toczyły się w Uniwersytecie Warszawskim obrady ogólnopolskiej konferencji dydaktycznej zwołanej w celu przedyskutowania i opracowania jednolitego programu studiów polonistycznych. Konferencja ta, zorganizowana przez Instytut Filologii Polskiej UW oraz Zespół Dydaktyczno-Wychowawczy i Departament Studiów Uniwersyteckich Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, zgromadziła przedstawicieli polonistyki ze wszystkich placówek naukowych i dydaktycznych w kraju: uniwersytetów, wyższych szkół pedagogicznych, wyższych szkół nauczycielskich, Instytutu Badań Literackich i Instytutu Języka Polskiego PAN.

Uczestnicy konferencji obradowali na posiedzeniach plenarnych i sekcyjnych według następującego porządku:

21 stycznia, godz. 10³⁰

Obrady plenarne

Prof.dr Z.Rybicki, rektor UW	- Otwarcie konferencji
Prof.dr J.Kulczycka-Saloni, dyrektor Instytutu Filologii Polskiej UW	- Zagajenie merytoryczne
Prof.dr Z.Libera	- Plan studiów filologii polskiej w świetle dotychczasowych doświadczeń

Dyskusja

Mgr A.Żor, dyrektor Departamentu Studiów Uniwersyteckich MNSzWiF	- Głos w dyskusji
--	-------------------

21 stycznia, godz. 16⁰⁰

Sekcja historyczno- i teoretycznoliteracka:

Prof.dr Cz.Hernas

- Treści programowe i zestaw lektur w zakresie historii literatury polskiej

Doc.dr A.Lam

- Program przedmiotów teoretycznoliterackich

Sekcja językoznawcza:

Prof.dr H.Kurkowska

- Projekt programu nauczania przedmiotów językoznawczych

Dyskusja

22 stycznia, godz. 9⁰⁰

Sekcja literaturoznawcza:

Prof.dr J.Maciejewski

- Seminarium magisterskie w systemie studiów polonistycznych

Sekcja językoznawcza:

Doc.dr I.Bajerowa

- Program specjalizacji językoznawczej (dobór przedmiotów, treści szczegółowych, charakter pracy magisterskiej)

Dyskusja

22 stycznia, godz. 11³⁰

Obrady plenarne

Doc.dr S.Pietraszko

- Program teorii kultury i polityki kulturalnej na studiach polonistycznych

Doc.dr L.Ślękowa

- Problematyka studium zaocznego filologii polskiej

Dyskusja

Zamknięcie obrad

Zgłoszone w poszczególnych referatach w pierwszym dniu obrad projekty programów zostały przygotowane w oparciu o dwie przynajmniej, często bardzo kontrowersyjne, propozycje uniwersyteckie. Projekt programu historii literatury został opracowany na podstawie materiałów nadesłanych przez uniwersytety: Łódzki, Toruński, a zwłaszcza Poznański, Warszawski i Wrocławski; projekty programów z przedmiotów teoretycznoliterackich i językoznawczych przygotowały uniwersytety: Jagielloński i Warszawski.

Jakkolwiek tematyka konferencji skupiała się przede wszystkim wokół spraw programowych, to zarówno w referatach, jak w wystąpieniach dyskusyjnych raz po raz pojawiały się też uwagi i opinie dotyczące realizowanego od października 1973 r. czteroletniego planu studiów uniwersyteckich. Okazuje się bowiem, że nawet programy zaprojektowane jako minimum wymagań wobec studenta będą trudne do zrealizowania w ramach nowego planu studiów, obciążającego studenta przeciętnie 27-28 godzinami zajęć tygodniowo (zwłaszcza na kierunkach nauczycielskich) i zmuszającego uczelnie do szkolarskich metod kształcenia.

Dyskusja dotyczyła także modelu - a właściwie modeli - absolwenta studiów polonistycznych, ponieważ od tego powinny, zdaniem niektórych dyskutantów, zależeć plany i programy. Na ogół sprzeciwiano się sprowadzaniu uniwersyteckiego kształcenia do systemu wąskich specjalności utylitarystycznych, a opowiadano się za modelem absolwenta o szerokim profilu polonistycznym, zdolnego do podejmowania różnorodnych typów prac zawodowych związanych z polonistyczną specjalnością w instytucjach i organizacjach społecznych prowadzących działalność naukową, oświatową, kulturalną. Niezależnie od wybranej specjalizacji zawodowej (pedagogika, upowszechnianie kultury), absolwent winien być człowiekiem odznaczającym się szeroką kulturą humanistyczną, zorientowanym w problematyce zjawisk kultury współczesnej, otwartym na wszelkie innowacje, wyposażonym w umiejętności i nawyki nieustannego aktualizowania wiedzy zdobytej w czasie studiów uniwersyteckich.

W związku z tym poddawano w wątpliwość zasadę wprowadzania już od I roku studiów specjalizacji zawodowej polonisty, jakkolwiek doświadczenia polonistyki UW, gdzie studentów podzielono na grupy ćwiczeniowe według przedmiotów kierunkowych, a nie spe-

cjalizacji zawodowej, wskazywałyby raczej na możliwość zadowalającego i prawidłowego rozwiązywania tej kwestii w praktyce dydaktycznej.

W toku dyskusji zabrali głos doświadczeni dydaktycy akademicy oraz zainteresowani sprawami nowego programu i planu studenci najmłodszych lat warszawskiej polonistyki.

Zgłoszone w dyskusji postulaty, wnioski i propozycje zostały rozważone przez Zespół Dydaktyczno-Wychowawczy. Pod ich kątem dokonano ostatecznej rewizji i redakcji zgłoszonych przez referentów projektów programów poszczególnych przedmiotów. W rezultacie powstał jednolity projekt programu przedmiotów polonistycznych przeznaczony dla uniwersytetów, wyższych szkół pedagogicznych i wyższych szkół nauczycielskich. Poszczególne uczelnie jednakże, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami, będą mogły, w zależności od własnych możliwości i potrzeb, dokonywać w programie uzasadnionych zmian, co powinno ochronić - zwłaszcza środowiska uniwersyteckie - przed nadmierną uniformizacją.

Dr Stanisław Makowski

SESJA NA TEMAT POETYKI PRAGMATYCZNEJ

W dniach 21-22 marca 1974 r. odbyła się na Uniwersytecie Warszawskim konferencja naukowa na temat poetyki pragmatycznej, zorganizowana przez Zakład Teorii Literatury i Poetyki Instytutu Filologii Polskiej UW, którego pracownicy wygłosili dziesięć referatów. Główne punkty programu konferencji dotyczyły związków utworu literackiego z osobami autora i odbiorcy, w świetle których tenże utwór funkcjonuje jako czynnik kontaktu i działania, a jego budowa stanowi korelat praktyki społecznej ujawniającej się w procesie produkcji i lektury tekstu.

Zagajając konferencję, głos zabrał doc.dr Andrzej L a m, który stwierdził potrzebę podjęcia badań nad związkiem tekstów literackich z ich użytkownikami.